

Overdracht College-Raad

Datum 18 oktober 2018

onderwerp	Beantwoording artikel 45 vragen ChristenUnie over droogte in de zomer van 2018
portefeuillehouder	Ed Anker
informant	Heideveld, Mark (2555)
medeopstellers	
afdeling	Wijk en Beheermanagement
bijlagen	Voorstel: Informatienota beantwoording artikel 45 vragen ChristenUnie over droogte Bijlage: ChristenUnie - Droogte

Voorgesteld besluit raad

Wij stellen u voor kennis te nemen van:

De beantwoording van de door de CU gestelde artikel 45 vragen over droogte in de zomer van 2018.

Informatienota voor de raad

Datum 15 oktober 2018

Onderwerp	Beantwoording artikel 45 vragen droogte zomer 2018
Versienummer	V3.0

Portefeuillehouder E. Anker

Informant M. Heideveld
Afdeling Wijk- en beheermanagement/EC en Kernteam Klimaatadaptatie
Telefoon 038 498 2555
Email M.Heideveld@zwolle.nl
Bijlagen 1. Raadsvragen CU droogte zomer 2018

Wij stellen u voor kennis te nemen van:

De beantwoording van de door de CU gestelde artikel 45 vragen over droogte in de zomer van 2018.

Datum 15 oktober 2018

Inleiding

De CU-fractie heeft artikel 45 vragen gesteld over droogte in de zomer van 2018. Met deze informatienota informeren we u en geven antwoord op de gestelde vragen.

Kernboodschap droogte

Volgens het KNMI gaat de zomer van 2018 de boeken in als de warmste zomer in ruim drie eeuwen. De zomer was een van de droogste zomers sinds 1906.

Als gevolg van ingrijpen door Rijkswaterstaat en de waterschappen (verantwoordelijk voor het waterbeheer) hebben we in Zwolle geen extreem lage (grond)waterstanden gehad. Dit in tegenstelling tot de hoge zandgronden in Oost- en Zuid-Nederland waar geen wateraanvoer mogelijk is en sprake is van lage grondwaterstanden en droogval van watergangen.

Hieronder geven we antwoord op de vragen van de CU:

1. Heeft het college een beeld bij de financiële en milieu-gerelateerde gevolgen van de extreem hete en droge zomer van 2018?

Antwoord:

Beperkt.

Onduidelijk is wat de gevolgen zijn van de extreem hete en droge zomer van 2018 voor het openbare groen. Jonge aanplant (bomen en struiken) is afgelopen zomer vaker voorzien van water. Daar staat tegenover dat er minder gemaaid is doordat het gras was verdord. Beide activiteiten worden uitgevoerd door ROVA.

Pas komend voorjaar weten we wat de gevolgen zijn voor het gemeentelijk groenbestand. Het is afwachten of de houtige gewassen (o.a. bomen) tijdig bladknoppen hebben gevormd tijdens de periode van droogte/hitte. Uit de bladknoppen moeten volgend voorjaar de nieuwe bladeren ontluiken.

Door de droogte/hitte was het noodzakelijk om de populieren aan de Schellerenkweg te kappen. Het effect van de hitte op de populieren was dat deze meer water verdampten dan dat ze konden opnemen. Daardoor zijn ze takken gaan 'afstoten' en daarbij zelfs zeer grote gesteltakken, waardoor een gevaarlijke situatie onstond. De kap heeft circa € 55.000,- gekost.

In de maanden juli en augustus is op verschillende locaties, o.a. in de Stadsgracht, Wavinvijver en Park de Wezenlanden blauwalg geconstateerd. In de Agnietenplas en de Schellerdriehoek was sprake van zwimmersjeuk. Helaas is als gevolg van zuurstoftekort vissterfte opgetreden in vijver De Dobbe. Het waterschap en vrijwilligers van de hengelsportvereniging hebben de dode vissen opgeruimd. Het waterschap heeft het zuurstoftekort opgelost door zuurstofrijk water in te laten vanuit de Westerveldse Aa in de waterpartijen van Aa-landen en Holtenbroek.

Ten opzichte van de zomer van 2017 is sprake van een toename van het aantal gevallen van blauwalg in vijvers en de stadsgracht. In Park de Wezenlanden hebben we afgelopen zomer metingen verricht (onderzoek gedaan) om te achterhalen of en zo ja, hoe we in de toekomst blauwalg kunnen beperken. Aanleiding hiervoor is de langdurige periode van blauwalg in de zomer van 2017 in het parkwater. Medio oktober/november verwachten wij het onderzoeksrapport waarna wij in samenspraak met het waterschap bekijken welke maatregelen zinvol zijn om blauwalg in de toekomst te beperken.

Datum 15 oktober 2018

2. Welke inzichten heeft het college verkregen, bijvoorbeeld als het gaat om de identificatie van risicogebieden en anderszins?

Antwoord:

Er zijn meer oudere populieren in Zwolle. Een van de inzichten van de extreme warmte/hitte is dat deze bomen zich gevaarlijk kunnen gedragen. Van alle populieren in Zwolle weten we exact de soort en hebben we een goede indicatie van de leeftijd. Door deze twee gegevens te combineren is een goed overzicht ontstaan op welke plekken we soortgelijke problemen kunnen verwachten als op de Schellerenkweg. Een extern bureau dat gespecialiseerd is in het herkennen van ondersoorten van de populier heeft ons geholpen bij het opstellen van een risicoanalyse. Deze analyse zal nog worden vertaald tot een concreet plan van aanpak die begin 2019 wordt opgesteld.

Alle overige bomen gaan in een cyclische keuring (boomveiligheidscontrole) mee. Het ligt niet in de lijn der verwachting dat door die inspectie weer andere inzichten i.r.t. de droogte/hitte worden verkregen.

Door het aanhoudende langdurige mooie weer waren de avonden warm. Tot in de late uurtjes werd optimaal gebruik gemaakt van onze mooie en aantrekkelijke stadsgracht door de watersport/recreatie. Echter de fontein in de stadsgracht (in het verlengde de Stationsweg) hebben we voortijdig moeten verwijderen in verband met verhoogd risico van aanvaring na zonsondergang. De fontein hebben we uit moeten zetten als gevolg van de blauwalg en verspreiding van de blauwalgbacterie via de nevel van de fontein. Door het uitschakelen van de fontein deed de verlichting het niet meer (waren gelijk geschakeld). Komende winter wordt de fontein aangepast en zal de verlichting onafhankelijk werken ten opzichte van de fontein. De aanpassingen voeren wij gelijktijdig uit met het groot onderhoud aan de fontein dat gepland is in 2019.

3. Welke lessen zijn er te trekken als het gaat om het gemeentelijk groenbeheer? Is het ook een overweging om andersoortige gewassen te planten die beter bestand zijn tegen drogere periodes?

Antwoord:

Als gevolg van de hitte verloren bomen/struiken hun bladeren vroegtijdig, waardoor het op bepaalde momenten in de stad wel herfst leek. Op een aantal plekken in de stad is een extra veegronde gedaan teneinde verstopte kolken te voorkomen en daarmee wateroverlast.

Voor wat betreft het gemeentelijk groenbeheer moeten we het komende voorjaar afwachten en bezien wat de gevolgen zijn van de extreem warme zomer van 2018 en daarna bekijken of aanpassingen in de wijze van het groenbeheer of aanplant van ander soortige bomen noodzakelijk is. Zwolle wil graag op kleine schaal experimenteren met exotische/Zuid-Europese bomen. Maar niet meteen op grote schaal, wel om lering uit te kunnen trekken. Verder laten we ons vooralsnog goed informeren. Een belangrijk Zwols criterium voor het selecteren van boomsoorten, is een hoge bijdrage aan de biodiversiteit. Inheemse boomsoorten hebben op dat gebied vaak toch een grotere aantrekkingskracht op het insectenleven.

Datum 15 oktober 2018

4. Op welke wijze wordt er samengewerkt met het waterschap bij de te maken keuzes?

Antwoord:

Afgelopen zomer is vanuit de crisisbeheersingsstructuur het Regionaal Operationeel Team (ROT) bijeengekomen. Het ROT bestaat uit de Veiligheidsregio IJsselland, het waterschap Drents Overijsselse Delta, Rijkswaterstaat, Defensie, provincie Overijssel, Politie, gemeente Zwolle, Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie in de Regio (GHOR) en de brandweer. Het doel was te verkennen wat er speelt rondom droogte/hitte in onze regio, wat dit betekent voor onze regio en wie wat oppakt. Uitkomst van het overleg was dat er niet direct noodzaak was om in te grijpen. Wel zijn afspraken gemaakt over eenduidige communicatie.

Verder is door de Veiligheidsregio IJsselland, gemeente Zwolle en waterschap Drents Overijsselse Delta gezamenlijk opgetrokken in concrete acties ten aanzien van blauwalg en communicatie hierover naar onze inwoners en gebruikers van het water.

5. Hoever is het college in de voorbereiding van de voor 2019 verplichte klimaatadaptatietest, waar een hittestresstest een onderdeel van is?

Antwoord:

Voor de thema's wateroverlast, hitte en overstromingen zijn zogenaamde stresstesten uitgevoerd. Voor wateroverlast als gevolg van hevige neerslag en overstromingen zijn meerdere scenario's doorgerekend. Voor hitte is een warmtekaart gemaakt waarin duidelijk te zien is welke gebieden in de stad gevoelig zijn voor hitte. De uitkomsten van de stresstesten zijn opgenomen in een kaartverhaal dat digitaal wordt ontsloten (I-report). In een kaartverhaal worden inwoners, bedrijven, ontwikkelaars, woningbouwcorporaties, interne organisatie, etc. stap voor stap meegenomen in de opgave voor de thema's wateroverlast, hitte, droogte en overstromingen. Verder biedt het kaartverhaal handvatten voor vervolgstappen.

Het maken van het kaartverhaal maakt onderdeel uit van de op te stellen Zwolse Adaptatiestrategie (ZAS) die eind dit jaar wordt opgeleverd.

6. Op welke wijze gaat het college inwoners en bedrijfsleven betrekken bij de voorbereiding en uitkomst van deze testen zodat vanuit een gezamenlijke verantwoordelijkheid wordt gewerkt aan oplossingen?

Antwoord:

Met het opstellen van de Zwolse Adaptatiestrategie worden inwoners, bedrijven (parkmanagers ondernemersverenigingen), woningbouwcorporaties, verzekeraars, waterschap, ontwikkelaars, etc. betrokken. Onze stakeholders hebben behoefte aan een instrument (digitaal kaartverhaal/I-report ontsloten via een website) die inzicht geeft in de opgaven en die handelingsperspectief biedt.

Hier hebben we gehoor aan gegeven en we gebruiken de uitkomsten van de stresstesten in lopende projecten (Stationsplein, Assendorp, Voorst, Hessenpoort, etc.), initiatieven vanuit de stad zoals o.a. in de Seringenstraat, Eendrachtstraat, etc. en de op te stellen Omgevingsvisie Zwolle. Tijdens het wijkfestival Zwolle-Zuid zijn de eerste resultaten van de stresstest gepresenteerd in een kaartverhaal (I-report, bekijk [hier](#) de versie die in ontwikkeling is) gedeeld met de bezoekers van het festival. Dit leverde positieve reacties op.

Datum 15 oktober 2018

Verder hebben we de website klimaatmakers gelanceerd: <https://www.zwolle.nl/klimaatadaptatie>.

Ook is een Climate Campus opgericht waarin ruim veertig organisaties samenwerken. De Climate Campus is een netwerk gericht op kennisdelen, innovatie en aanjagen van initiatieven. Er zijn in de regio meer dan honderd projecten rondom waterveiligheid en klimaat. Niet alleen overheden zijn hier mee aan de slag, ook particulieren en bedrijven leveren hun aandeel in klimaatadaptatie. Het draait om samenwerking: alleen kun je het niet doen.

Openbaarheid

Deze informatienota is openbaar.

Burgemeester en Wethouders van Zwolle,

de heer drs. H.J. Meijer, burgemeester

mevrouw mr. I. Geveke, secretaris